

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α΄

A1. Οι έφηβοι οδηγούνται στην εξάρτηση από το διαδίκτυο και τις ναρκωτικές ουσίες, επειδή αναζητούν ένα μέσο φυγής από τις δυσκολίες και τα άγχη της καθημερινότητας, επιδιώκοντας, παράλληλα, την ενίσχυση της αυτοεκτίμησής τους και την αποδοχή από το κοινωνικό τους περιβάλλον. Μέσα από τις διαδικτυακές ταυτότητες ή τις παρέες συνομήλικων χρηστών νιώθουν πως αποκτούν αξία και αναγνώριση. Ωστόσο, η προσωρινή αυτή ανακούφιση προκαλεί σοβαρές συνέπειες, όπως απομόνωση, αδυναμία ουσιαστικής επικοινωνίας, επιφανειακές σχέσεις, συναισθηματικό κενό και μεγαλύτερη εξάρτηση από τις ουσίες ή το διαδίκτυο.

[82 λέξεις]

ΘΕΜΑ Β΄

B1.

- α. Σωστό
- β. Λάθος
- γ. Λάθος
- δ. Λάθος
- ε. Σωστό

B2. α.

α. Η χρήση πορισμάτων έρευνας στην **πρώτη (1^η)** παράγραφο του **Κειμένου 2** («**Τα στατιστικά στοιχεία... πάνω από τους μισούς**») υπηρετεί την αξιοπιστία και την αντικειμενικότητα του λόγου, καθώς η συντάκτρια, ως σύμβουλος ψυχικής υγείας, τεκμηριώνει επιστημονικά τον ισχυρισμό της με απτά στοιχεία (π.χ. «**ESPAD, 2011**», «**1 στους τέσσερις**», «**πάνω από τους μισούς**»). Έτσι, δεν εκφράζει, γενικά, την άποψή της, αλλά στηρίζει την επιχειρηματολογία της σε μετρήσιμα στοιχεία, ενισχύοντας την πειστικότητα και την ενημερωτική λειτουργία του κειμένου. Επιπλέον, η παράθεση αυτών των στατιστικών στον πρόλογο του άρθρου λειτουργεί εισαγωγικά, προετοιμάζοντας τον αναγνώστη και αναδεικνύοντας εξ αρχής τη σοβαρότητα και την έκταση του προβλήματος.

β. Η πληθώρα ονοματικών συνόλων στην **πέμπτη (5^η)** παράγραφο του **Κειμένου 2** («**Τα τυχερά παιχνίδια... παθολογικής ενασχόλησης**») προσδίδει στο κείμενο πυκνότητα, καθιστώντας το ύφος επίσημο και ενημερωτικό. Εκφράσεις, όπως «**αναζήτηση κοινωνικής αποδοχής**», «**γρήγορο κέρδος**», «**μυαταίωση των προσδοκιών**», «**εύκολο χρήμα**» και «**παθολογική ενασχόληση**» συμπυκνώνουν με ακρίβεια τους παράγοντες που οδηγούν τους εφήβους στον τζόγο, αλλά και τις συνέπειες αυτής της συμπεριφοράς. Με αυτόν τον τρόπο, ο λόγος γίνεται πιο περιεκτικός, αντικειμενικός και επιστημονικά προσανατολισμένος, όπως ταιριάζει σε άρθρο ενημερωτικού χαρακτήρα γραμμένο από ειδικό ψυχικής υγείας.

B2.β.

➤ Μπορούν να αξιοποιηθούν δύο από τα παρακάτω κειμενικά χωρία:

- α.** Έτσι, αποφεύγεται η οικειότητα, η ανάπτυξη συναισθημάτων, η κατά πρόσωπο αντιμετώπιση καταστάσεων και ενισχύονται η απομόνωση, το κλείσιμο στον εαυτό και η αμηχανία.
- β.** Οι σχέσεις δεν έχουν βάθος, αλλά είναι επιφανειακές, απρόσωπες, εφήμερες και η απόρριψη συχνότερη.
- γ.** Με αυτόν τον τρόπο, ενισχύεται η αυτοεκτίμησή τους και, αφιερώνοντας τον χρόνο τους εκεί, ανακουφίζονται από τα άγχη του σχολείου, της οικογένειας, της εφηβείας.
- δ.** Έτσι, αποφεύγεται η οικειότητα, η ανάπτυξη συναισθημάτων, η κατά πρόσωπο αντιμετώπιση καταστάσεων και ενισχύονται η απομόνωση, το κλείσιμο στον εαυτό και η αμηχανία.
- ε.** Προκειμένου να νιώσουν ότι ανήκουν κάπου, να γίνουν αποδεκτοί για την διαφορετικότητά τους ή να νιώσουν ξεχωριστοί, εντάσσονται σε παρέες που κάνουν χρήση.
- στ.** Μπαίνοντας στην παρέα, αποκτούν μια ιδεολογία, γίνονται πιο ελκυστικοί ως φίλοι ή ερωτικοί σύντροφοι και για κάποιους άξιοι να τους φοβούνται.
- ζ.** Η χρήση ουσιών -αρχικά τουλάχιστον- δημιουργεί μια κάλυψη σε αισθήματα αδυναμίας, ανικανότητας, αποτυχίας.

- Από τα συγκεκριμένα χωρία φαίνεται ότι το ασύνδετο σχήμα εξυπηρετεί κυρίως τους εξής στόχους:
 - **Έμφαση και ένταση στον λόγο:** στα (α), (β) και (δ) οι αρνητικές συνέπειες (π.χ. «**απομόνωση, κλείσιμο στον εαυτό, αμηχανία**» / «**επιφανειακές, απρόσωπες, εφήμερες**») προβάλλονται πιο δυναμικά μέσω της συσσώρευσης όρων. Έτσι, ενισχύεται η πληροφοριακή δύναμη του μηνύματος.
 - **Ζωντάνια και αμεσότητα λόγου:** στα (ε) και (στ) ο λόγος γίνεται πιο παραστατικός και «ρέων», καθώς περιγράφει τη διαδικασία ένταξης και τα αποτελέσματα με γρήγορο ρυθμό.
 - **Πυκνότητα και οικονομία λόγου:** στο (γ) και (ζ) πολλές πληροφορίες αποδίδονται συνοπτικά (π.χ. «**άγχη του σχολείου, της οικογένειας, της εφηβείας**» / «**αδυναμίας, ανικανότητας, αποτυχίας**»), χωρίς να εμπλέκονται σε αναλυτικές και μακροσκελείς συντακτικές δομές.
 - **Συναισθηματική επίδραση:** ιδιαίτερα στα (α), (β) και (ζ), το ασύνδετο σχήμα εντείνει τη συγκινησιακή φόρτιση, καθώς η διαδοχική και χωρίς συνδέσμους παράθεση όρων («**απομόνωση, κλείσιμο στον εαυτό, αμηχανία**», «**επιφανειακές, απρόσωπες, εφήμερες**», «**αδυναμίας, ανικανότητας, αποτυχίας**») δημιουργεί αίσθηση συσσώρευσης αρνητικών καταστάσεων. Έτσι, ο αναγνώστης τις προσλαμβάνει πιο έντονα και βιωματικά, γεγονός που ενισχύει την ευαισθητοποίησή του πάνω στο ζήτημα.
 - **Ανάδειξη πληρότητας/ολιστικής εικόνας:** παρουσιάζονται πολλές πλευρές ενός φαινομένου (π.χ. «**αδυναμίας, ανικανότητας, αποτυχίας**»), ώστε να δοθεί η αίσθηση ότι το ζήτημα καλύπτεται συνολικά.
 - **Ενίσχυση της πειστικότητας:** η παράθεση πολλών παραδειγμάτων ή συνεπειών χωρίς συνδέσμους λειτουργεί σαν «σωρευτική απόδειξη», άρα κάνει το επιχείρημα πιο ισχυρό.

B3. Τα **Κείμενα 1** και **2** συνομιλούν, καθώς πραγματεύονται το φαινόμενο των εξαρτήσεων στην εφηβική ηλικία και τις αρνητικές συνέπειές του στην ψυχική και κοινωνική ζωή των νέων. Πρόκειται για ενημερωτικά άρθρα ψυχολόγων, με επιστημονικό και συμβουλευτικό χαρακτήρα. Το πρώτο επικεντρώνεται στην εξάρτηση από το διαδίκτυο και τις ουσίες, ενώ το δεύτερο εξετάζει το κάπνισμα και τον τζόγο ως μορφές εθισμού. Παράλληλα, κοινή πρόθεση των συντακτριών είναι η ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση - προβληματισμός των αναγνωστών σχετικά με τα αίτια και τις συνέπειες όλων των παραπάνω εξαρτήσεων. Επιπλέον, παροτρύνουν το κοινό να αφυπνισθεί και να δραστηριοποιηθεί για την πρόληψη των εξαρτητικών συμπεριφορών και την ενίσχυση της έγκαιρης οικογενειακής και κοινωνικής παρέμβασης.

[110 λέξεις]

ΘΕΜΑ Γ΄

Γ1. Στο **Κείμενο 3** αποτυπώνεται η βαθιά ψυχική και σωματική εξάρτηση του ποιητικού υποκειμένου από την ηρωίνη, η οποία παρουσιάζεται ως μια δύναμη καταστροφική αλλά ταυτόχρονα δελεαστική. Η ψυχολογική φθορά αναδεικνύεται μέσα από τη μεταφορά «**Του εγώ μου φίλε τα όσα στεγανά / διαλύθηκαν σε κάποια μαύρη φλέβα**», όπου φαίνεται η διάλυση της προσωπικότητας και των ψυχικών αντιστάσεων του ατόμου. Παράλληλα, η ψευδαίσθηση ελέγχου αποδίδεται στο χωρίο «**και ίσως να ξεχαστείς / μας λες πως την ελέγχεις**», καθώς ο εξαρτημένος πιστεύει πως μπορεί να σταματήσει την πρόσληψη ναρκωτικής ουσίας όποτε θελήσει. Ωστόσο, η σταδιακή υποδούλωση στην ουσία αποτυπώνεται μέσα από την προσωποποίηση της ηρωίνης: «**Θέλει χρυσάφι και κάποια υποταγή**», σαν να απαιτεί απόλυτη αφοσίωση και κυριαρχία πάνω στον άνθρωπο. Επιπλέον, ο χαρακτηρισμός «**είν' επικίνδυνη**» και η εικόνα του «**θανάτου άγγελος σωματοφύλακάς της**» προβάλλουν τον θανάσιμο κίνδυνο της εξάρτησης.

Η ανάγνωση του κειμένου μου δημιούργησε έντονα συναισθήματα θλίψης και προβληματισμού, καθώς αποκαλύπτεται πόσο εύκολα μια ουσία μπορεί να οδηγήσει έναν άνθρωπο στην απώλεια της ελευθερίας και της προσωπικότητάς του. Παράλληλα, συνειδητοποιεί κανείς πως η εξάρτηση δεν αποτελεί απλή επιλογή, αλλά μια βαθιά ψυχική παγίδα με οδυνηρές συνέπειες.

[185 λέξεις]

- Στο συγκεκριμένο κείμενο μπορούν να αξιοποιηθούν πολλοί διαφορετικοί κειμενικοί δείκτες, ανάλογα με το τι θέλει ο μαθητής να αναδείξει. Οι βασικότεροι είναι:

α. Μεταφορές

- «**διαλύθηκαν σε κάποια μαύρη φλέβα**»
- «**θανάτου άγγελος σωματοφύλακάς της**»

Δείχνουν την καταστροφική δύναμη της ηρωίνης και τη σύνδεσή της με τον θάνατο.

β. Προσωποποίηση

- «**Θέλει χρυσάφι και κάποια υποταγή**»
- «**είν' επικίνδυνη και θέλει προσοχή**»

Η ηρωίνη παρουσιάζεται σαν πρόσωπο που κυριαρχεί και απαιτεί υποταγή.

γ. Αντιθέσεις

- «**πατάω γερά**» – «**νιώθω πως πεθαίνω**»
- «**μισείς**» – «**αγαπάς**»
- «**σκοτάδι με τη μέρα**»

Αποδίδουν τη σύγχυση και τις ακραίες ψυχολογικές μεταπτώσεις του εξαρτημένου.

δ. Επαναλήψεις

- «**μα είναι γλυκιά, πολύ γλυκιά**»
- «**είναι αυτή, μονάχα αυτή**»

Τονίζουν τη γοητεία αλλά και την απόλυτη κυριαρχία της ουσίας.

ε. Β' ενικό/άμεση προσφώνηση

- «**φίλε**»
- «**μας λες πως την ελέγχεις**»

Δημιουργεί αμεσότητα και κάνει το μήνυμα πιο βιωματικό και εξομολογητικό.

στ. Συναισθηματικά φορτισμένο λεξιλόγιο

- «**αγωνίας**», «**υποταγή**», «**επικίνδυνη**», «**θάνατος**»

Ενισχύει τη δραματικότητα και τη συγκινησιακή φόρτιση.

ζ. Συμβολισμοί

- «**μαύρη φλέβα**» → συμβολίζει την εξάρτηση και την αυτοκαταστροφή.
- «**παντιέρα**» → συμβολίζει τη δύναμη/κυριαρχία της ηρωίνης.

η. Υπερβολή

- «**μπορεί να γίνει μια ολόκληρη ζωή**»

Δείχνει πώς μια στιγμιαία πράξη μπορεί να οδηγήσει σε μόνιμη εξάρτηση.

ΘΕΜΑ Δ'

Δ1. (Α' ενδεικτική έκθεση)

Αγαπητοί καθηγητές, γονείς και συμμαθητές,

οι εξαρτήσεις των νέων από το διαδίκτυο, το κάπνισμα, τις ναρκωτικές ουσίες και τον τζόγο αποτελούν ένα ιδιαίτερα σοβαρό κοινωνικό πρόβλημα της εποχής μας. Πρόκειται για φαινόμενα που επηρεάζουν αρνητικά την ψυχική ισορροπία, τις διαπροσωπικές σχέσεις και τη συνολική πορεία ζωής των εφήβων. Για τον λόγο αυτό, είναι αναγκαίο να αναζητήσουμε τόσο τα αίτια όσο και τους τρόπους πρόληψης και αντιμετώπισής τους.

Αρχικά, σημαντικός παράγοντας που οδηγεί τους νέους σε φαινόμενα εθισμού είναι η ψυχολογική πίεση που βιώνουν στην καθημερινότητά τους. Το άγχος για τις σχολικές επιδόσεις, οι οικογενειακές συγκρούσεις, η ανασφάλεια για το μέλλον και η ανάγκη αποδοχής από το κοινωνικό περιβάλλον ωθούν πολλούς εφήβους να αναζητούν μια προσωρινή «φυγή» από την πραγματικότητα. Μέσα από το διαδίκτυο, τα ηλεκτρονικά παιχνίδια ή ακόμη και τη χρήση ουσιών, προσπαθούν να καλύψουν συναισθηματικά κενά και να ενισχύσουν την αυτοεκτίμησή τους.

Παράλληλα, καθοριστικό ρόλο διαδραματίζει η επιρροή των συνομηλίκων και των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης. Πολλοί έφηβοι ξεκινούν το κάπνισμα ή τον τζόγο, επειδή επιθυμούν να αισθανθούν αποδεκτοί από την παρέα τους ή επειδή επηρεάζονται από πρότυπα που προβάλλονται στα κοινωνικά δίκτυα και στη διαφήμιση. Επιπλέον, η εύκολη πρόσβαση στο διαδίκτυο και στις διαδικτυακές πλατφόρμες καθιστά ακόμη πιο εύκολη την ανάπτυξη εξαρτητικών συμπεριφορών.

Απέναντι σε αυτήν την πραγματικότητα, η οικογένεια και το σχολείο οφείλουν να αναλάβουν ουσιαστικό ρόλο. Οι γονείς χρειάζεται να αφιερώνουν χρόνο στα παιδιά τους, να επικοινωνούν μαζί τους με ειλικρίνεια

και κατανόηση και να δημιουργούν ένα περιβάλλον εμπιστοσύνης και ασφάλειας. Η στήριξη, η αγάπη και το σωστό παράδειγμα μπορούν να λειτουργήσουν προστατευτικά απέναντι στις εξαρτήσεις.

Από την άλλη πλευρά, το σχολείο οφείλει να ενημερώνει συστηματικά τους μαθητές για τους κινδύνους των εξαρτήσεων μέσα από ημερίδες, δράσεις και προγράμματα πρόληψης. Παράλληλα, πρέπει να ενισχύει την ψυχική ενδυνάμωση των νέων, καλλιεργώντας την αυτοεκτίμηση, τη συνεργασία και την κριτική σκέψη.

Κλείνοντας, θα ήθελα να τονίσω πως οι εξαρτήσεις δεν αντιμετωπίζονται με τιμωρία και αποδοκιμασία, αλλά με ενημέρωση, ουσιαστική επικοινωνία και έμπρακτη στήριξη. Μόνο μέσα από τη συνεργασία οικογένειας, σχολείου και κοινωνίας μπορούμε να προστατεύσουμε αποτελεσματικά τους νέους και να τους βοηθήσουμε να χτίσουν ένα υγιές και δημιουργικό μέλλον.

Σας ευχαριστώ πολύ για τον χρόνο σας!

[356 λέξεις]

Δ1. (Β' ενδεικτική έκθεση)

Αξιότιμοι καθηγητές, αγαπητοί γονείς και συμμαθητές,

στη σύγχρονη εποχή οι εξαρτήσεις των νέων αποτελούν ένα φαινόμενο που προκαλεί έντονο προβληματισμό. Η υπερβολική ενασχόληση με το διαδίκτυο, ο τζόγος, το κάπνισμα και οι ναρκωτικές ουσίες επηρεάζουν αρνητικά όχι μόνο τη σωματική υγεία των εφήβων, αλλά και την ψυχολογία, τη συμπεριφορά και τις σχέσεις τους με τους άλλους. Πίσω από αυτές τις μορφές εθισμού κρύβονται συχνά βαθύτερα προβλήματα και ανάγκες που οι νέοι αδυνατούν να διαχειριστούν.

Ένας βασικός παράγοντας που οδηγεί τους εφήβους στις εξαρτήσεις είναι η ανάγκη αποδοχής και ένταξης σε μια κοινωνική ομάδα. Σε μια ηλικία όπου η γνώμη των συνομηλίκων αποκτά ιδιαίτερη σημασία, πολλοί νέοι καταφεύγουν στο κάπνισμα, στον τζόγο ή ακόμη και στις ουσίες, προκειμένου να αισθανθούν αποδεκτοί και σημαντικοί. Παράλληλα, το διαδίκτυο δίνει τη δυνατότητα δημιουργίας μιας «ιδανικής εικόνας» του εαυτού, γεγονός που συχνά οδηγεί σε υπερβολική χρήση και απομάκρυνση από την πραγματική ζωή.

Επιπλέον, οι έντονοι ρυθμοί ζωής και η έλλειψη ουσιαστικής επικοινωνίας μέσα στην οικογένεια επιβαρύνουν την κατάσταση. Πολλοί έφηβοι βιώνουν μοναξιά, άγχος και ανασφάλεια, χωρίς να έχουν κάποιον να τους ακούσει πραγματικά. Έτσι, στρέφονται σε εξαρτητικές συμπεριφορές, αναζητώντας προσωρινή ανακούφιση ή διαφυγή από τα προβλήματά τους. Ταυτόχρονα, τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και τα κοινωνικά δίκτυα συχνά προβάλλουν λανθασμένα πρότυπα, παρουσιάζοντας τον εθισμό ως κάτι «φυσιολογικό» ή κοινωνικά αποδεκτό.

Για την αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος, καθοριστικός είναι ο ρόλος της οικογένειας. Οι γονείς οφείλουν να βρίσκονται κοντά στα παιδιά τους, να αφιερώνουν χρόνο σε αυτά και να αναπτύσσουν σχέσεις εμπιστοσύνης και ουσιαστικού διαλόγου. Η κατανόηση, η συναισθηματική στήριξη και το σωστό παράδειγμα μπορούν να λειτουργήσουν ως ισχυρή ασπίδα απέναντι στις εξαρτήσεις.

Εξίσου σημαντικός είναι και ο ρόλος του σχολείου. Μέσα από ενημερωτικές δράσεις, προγράμματα πρόληψης και δημιουργικές δραστηριότητες, το σχολείο μπορεί να καλλιεργήσει την αυτοεκτίμηση, τη συνεργασία και την υπευθυνότητα των μαθητών. Παράλληλα, οι εκπαιδευτικοί χρειάζεται να εντοπίζουν έγκαιρα συμπεριφορές που προκαλούν ανησυχία και να στηρίζουν ουσιαστικά τους μαθητές.

Συμπερασματικά, οι εξαρτήσεις των νέων δεν αποτελούν μόνο ατομικό πρόβλημα, αλλά κοινωνικό ζήτημα που απαιτεί συλλογική αντιμετώπιση. Με πρόληψη, σωστή ενημέρωση και ουσιαστική επικοινωνία μπορούμε να βοηθήσουμε τους νέους να αποκτήσουν δύναμη, αυτοπεποίθηση και υγιή πρότυπα ζωής.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας!

[357 λέξεις]